

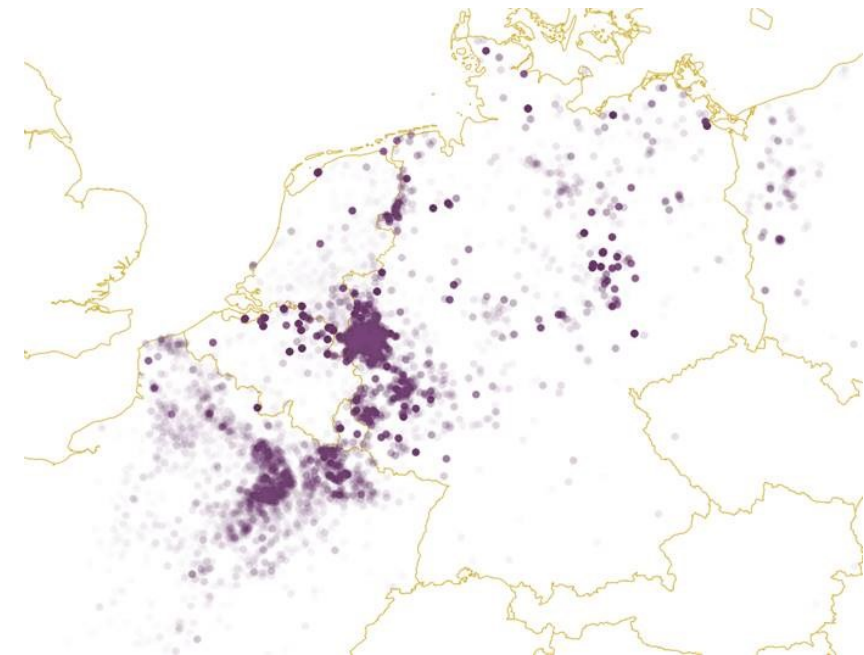

Wat is 100% mestverwerking?

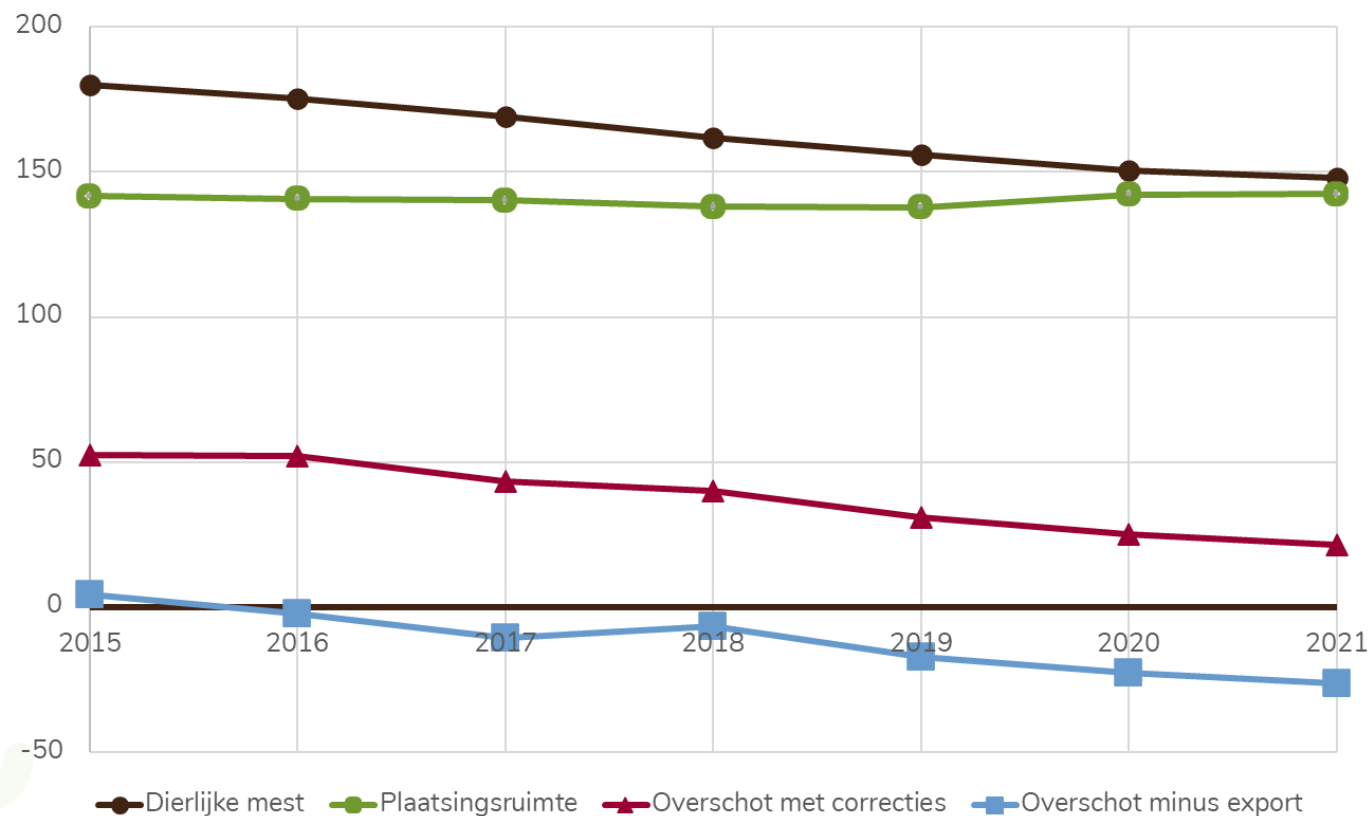
Beschouwing over spoor 2 van een toekomstig mestbeleid
Jan Roefs en Rembert van Noort, NCM

- Overschot? Dan een gedeelte ‘verwerken’
= overschot fosfaat voor 59% / 52% / 10% exporteren
- Hoe?
 - Direct door afzet buitenland (VDM's)
 - Door met VDM te leveren aan een door NVWA erkend bedrijf (pluimveemestkorrels of assen BMC Moerdijk)
 - Via VVO communicerend vat tussen verwerking en reguliere, Nederlandse mestmarkt en een manier om de verplichting af te kopen.

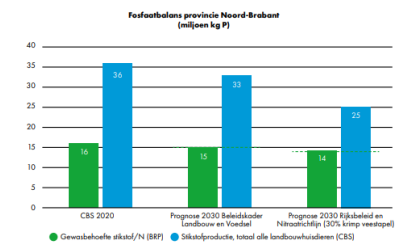
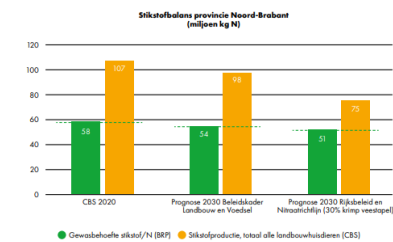
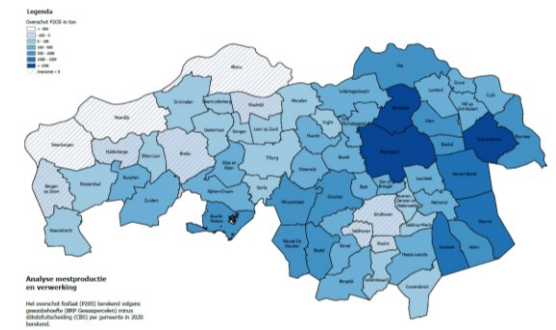

Overtollig overschot wegwerken is nu / straks niet meer aan de orde

Mestoverschot is enorm gedaald en export >> overschot
 Door sanering zal overschot omslaan in landelijk tekort

Maar er blijven regio's, en bedrijven met een mestoverschot

Toekomstig mestbeleid

Contouren nieuwe mestbeleid

1. Grondgebondenheid:

- alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een collega in (regionaal) samenwerkingsverband
- volledig voor melk- en rundvleesveehouderijen
 - veehouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen

2. Afvoer en verwerking van mest:

- niet-grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
- meer transparantie in meststromen
 - professionalisering van de mestverwerkingsketen

3. Gebiedsgerichte aanpak:

- een pakket aan gebieds- en teeltgerichte maatregelen
- voor gebieden waar de waterkwaliteit achterblijft

Oorspronkelijk idee toekomstig mestbeleid

Mest van grondgebonden veehouderij
komt niet op de mestmarkt

Dus ook geen
VVO's meer

Mest van niet-grondgebonden veehouderij gaat voor 100%
naar de niet-veegebonden akkerbouw en tuinbouw

Bijdrage NCM

- ▶ **Invulling van spoor 2 is nog onduidelijk**
- ▶ NCM wil helpen met het denkproces bij LNV
- ▶ In nauwe afstemming met o.a. Coviva
- ▶ Na eigen analyse in gesprek met stakeholders
(28 vragen)
- ▶ Resultaat wordt een gedachtegang

Gesproken met:

Overheid:

- Ministerie LNV
- NVWA
- RVO
- Provincie Noord-Brabant
- Omgevingsdienst

Primaire landbouw:

- Akkerbouwers klei Zeeland
- Akkerbouwers zand Noord-Brabant
- Melkveehouder
- Gemengd bedrijf varkens-akkerbouw
- Kalverhouders Gelderland
- Coöperatie DEP (pluimvee)
- Ledenvergadering Mestac (varkens, ook melkvee)
- Beleidsmedewerkers LTO's & POV
- LTO portefeuillehouder Bodem en Water

Mestverwerkers:

- Mestverwerkers Oost- en Noord-Nederland (diverse sectoren)
- Mestverwerkers Zuid-Nederland (verwerkers varkensmest (m.n. pilotdeelnemers))
- SMG (kalvergier)
- BMC Moerdijk

Overig:

- Cumela
- Platform Groen Gas
- Wageningen Research (CDM)

Doelen spoor 2

Men streeft naar:

- Hoogwaardige producten
- Lage emissies
- Kringlopen sluiten (zo volledig, dichtbij, hoogwaardig mogelijk)
- Transparante, geborgde keten

- Zo eenvoudig mogelijk beleid
- Ruimte voor innovatie, 'allerlei technieken'

- **Eens, maar wat houdt dat dan in?**

Doelen spoor 2

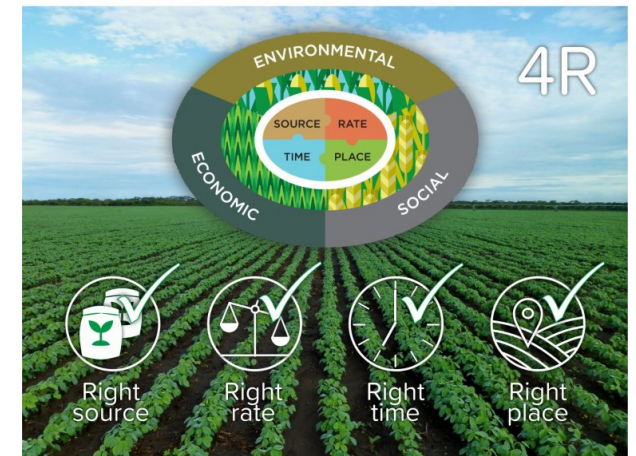
- ▶ Hoogwaardige producten
 - ▶ “Laat dat aan de markt over.”
 - ▶ “Toegevoegde waarde? Toegevoegde kosten bedoel je!”
 - ▶ Ontlasten van gebieden met mestoverschot door uit regio af te voeren

- ▶ Lage emissies
 - ▶ $\text{Nitraat} = 4 \times \text{R}$
 - ▶ Wel: verlagen gasvormige verliezen (ammoniak, evt. broeikasgassen)

- ▶ Kringlopen sluiten
 - ▶ Voorkom verliezen (naar milieu maar ook behoud nutriënten)
 - ▶ Breng nutriënten naar plekken met schaarste

- ▶ Transparante, geborgde keten
 - ▶ Staat wellicht bovenaan
 - ▶ Verlaag de fraudeprikkel
 - ▶ Zo min mogelijk uitzonderingen

aan de andere kant wil men wel een ‘derde spoor’...

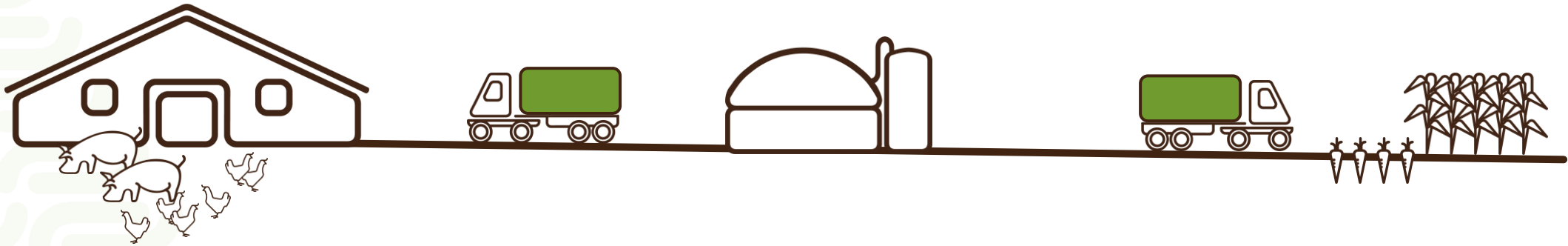
Van 4xR naar 5xR

Invulling spoor 2

Contouren nieuwe mestbeleid

- 1. Grondgebondenheid:**
 alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een collega in (regionaal) samenwerkingsverband
 - volledig voor melk- en rundveehouderijen
 - veehouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen
- 2. Afvoer en verwerking van mest:**
 niet-grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
 - met transportatie in mescomplezen
 - professionalisering van de mestverwerkingsketen
- 3. Gebiedsgerichte aanpak:**
 een pakket aan gebieds- en bedrijfgerichte maatregelen
 - voor gebieden waar de waterhuishouding actief blijft

Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | 1 september 2019

Mestverwerking veehouder =
 leveren aan **erkende verwerkers**

Erkende verwerker
 krijgt **verplichtingen**

Eisen erkende verwerker

Contouren nieuwe mestbeleid

- 1. Grondgebondenheid:**
 - alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een collega in (regionaal) samenwerkingsverband
 - voldedig voor melk- en rundveehouderijen
 - veelhouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen
- 2. Afvoer en verwerking van mest:**
 - niet grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
 - meer transparantie in meststromen
 - professionalisering van de mestverwerkingketen
- 3. Gebiedsgerichte aanpak:**
 - een pakket aan gebieds- en bedrijfgerichte maatregelen
 - voor gebieden waar de waterkwaliteit achterblijft

Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | 1 september 2016

Doelen:

- Hoogwaardige producten
- Lage emissies
- Kringlopen sluiten
- Transparante, geborgde keten
- Zo eenvoudig mogelijk beleid
- Ruimte voor innovatie, 'allerlei technieken'

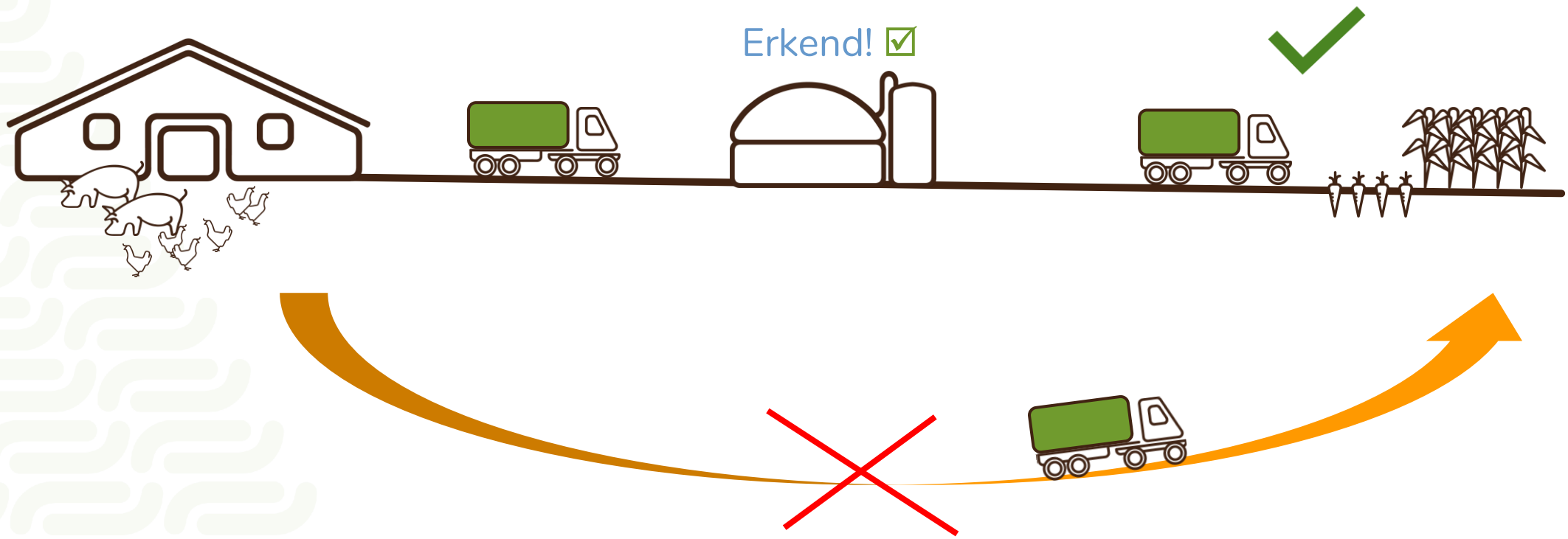
- Verantwoording voor afzet organische meststoffen
- Sluitende balans (massa, N, P) en andere eisen
- Aanvullend inhoudelijke eisen, suggesties:
 - Lever meststoffen met lage gasvormige verliezen (m.n. NH_3)
(aan te tonen via analyses mestmonsters)
 - Afzet $\pm 70\%$ (o.b.v. fosfaat) buiten concentratiegebied
(zowel in binnenland als buitenland)
(volumineuze fracties in regio houden)
 - Geen eisen aan bijv. drogestofgehalte
- Veel draagvlak voor kwaliteitssystemen (zowel publiek als privaat)
- Verwerkers mogen ook rundermest verwerken

Rol intermediair en transporteur

Contouren nieuwe mestbeleid

- 1. Grondgebondenheid:** alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een collega in (regionaal) samenwerkingsverband
 - volledig voor melk- en rundveehouderijen
 - veehouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen
- 2. Afvoer en verwerking van mest:** niet-grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
 - met transporteurs in mestcomplexe
 - professionalisering van de mestverwerkingsketen
- 3. Gebiedsgerichte aanpak:** een pakket aan gebieds- en bedrijfgerichte maatregelen
 - voor gebieden waar de waterhuishouding actief blijft

Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | 1 september 2019

Eisen afnemers mest

Contouren nieuwe mestbeleid

- 1. Grondgebondenheid:**
 alle geproduceerde mest op eigen grond of op grond van een colligaal (regionaal) samenwerkingsverband
 - volledig voor melk- en rundveehouderijen
 - veehouders in andere sectoren kunnen hiervoor kiezen
- 2. Afvoer en verwerking van mest:**
 niet-grondgebonden bedrijven zetten alle mest die zij produceren af
 - meer transparantie in mestcijfers
 - professionalisering van de mestverwerkingsketen
- 3. Gebiedsgerichte aanpak:**
 een pakket aan gebieds- en leefgerichte maatregelen
 - voor gebieden waar de waterkwaliteit achterblijft

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit | 1 september 2019

- Afhankelijk van definitie grondgebondenheid
- Zoals het er nu voor staat: **geen**

Is 100% echt 100%?

Waarom wel?

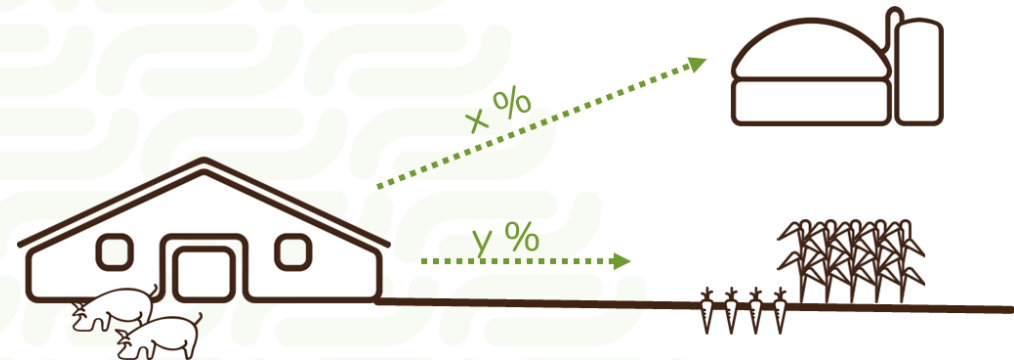
- Eenvoudiger beleid
- Draagt aanzienlijk bij aan 'eerlijke keten'
- Ontlast de mestmarkt in overschotgebieden
(waardoor andere prijzen)
- Beschikbaarheid mest in tekortgebieden
- Helpt grondgebonden veehouders
- Meer stabiliteit voor mestverwerkers

Waarom niet?

- Voelt onredelijk voor veehouders met beperkt eigen grond, minder eigen speelruimte
- Individuele knelgevallen, met name gecombineerde akkerbouw/veehouderijbedrijven
- (misschien) lagere transportkosten omdat meer dunne fracties in omgeving worden afgezet zonder extra schakel

Oordeel NCM:

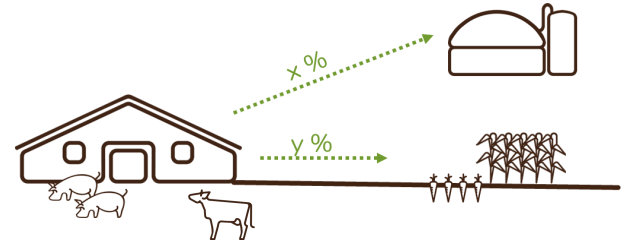
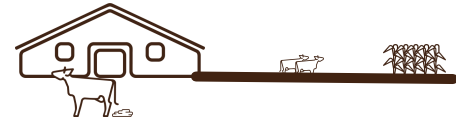
100% afvoer van de geproduceerde mest,
of anders alleen onder aanvullende voorwaarden,
zoals afvoer met wegen en bemonsteren en
sluitende balansen

Is 100% echt 100% (2)?

Kortom:

- ▶ 100% grondgebonden : kan eenvoudiger (forfaitair)
- ▶ 100% mestverwerking: kan eenvoudiger (forfaitair)
- ▶ Veehouder met eigen grond maar ook mestafzet : **extra verantwoordingsplicht**
 - ▶ Via wegen en bemonsteren voor mest, ook op eigen grond
 - ▶ Via een erkend bedrijf
 - ▶ Via Keurmest, Mineralenmanager e.d.

Mestverwerking

- Mestverwerking is geen doel op zich, maar een middel om doelen te bereiken
- Als middel is echter wel degelijk belangrijk (cruciaal) om:
 - Emissies van ammoniak fors te verlagen
 - Emissies van broeikasgassen te verlagen (zowel CH₄, N₂O als CO₂)
 - Betere meststoffen te maken
 - De waterkwaliteit te verbeteren (4 x R)
 - Kringlopen te sluiten 'zo dichtbij als kan' (volumineuze stromen in gebied houden)
 - Kunstmest te vervangen
 - Groene energie te produceren, met name groen gas
 - En nog meer **maatschappelijke** bijdragen
- Ongeacht de omvang van de veestapel is dit van belang
- Er zijn echter grote hobbels te overwinnen
 - Inhoudelijk (technieken, markt, kwaliteit, afstemming in de keten)
 - T.a.v. vergunningen en maatschappelijk draagvlak
- Verbeteren van de sector / bedrijven verdient de aandacht van overheden

Hartelijk dank voor uw aandacht!

- ▶ www.mestverwaarding.nl
- ▶ info@mestverwaarding.nl

